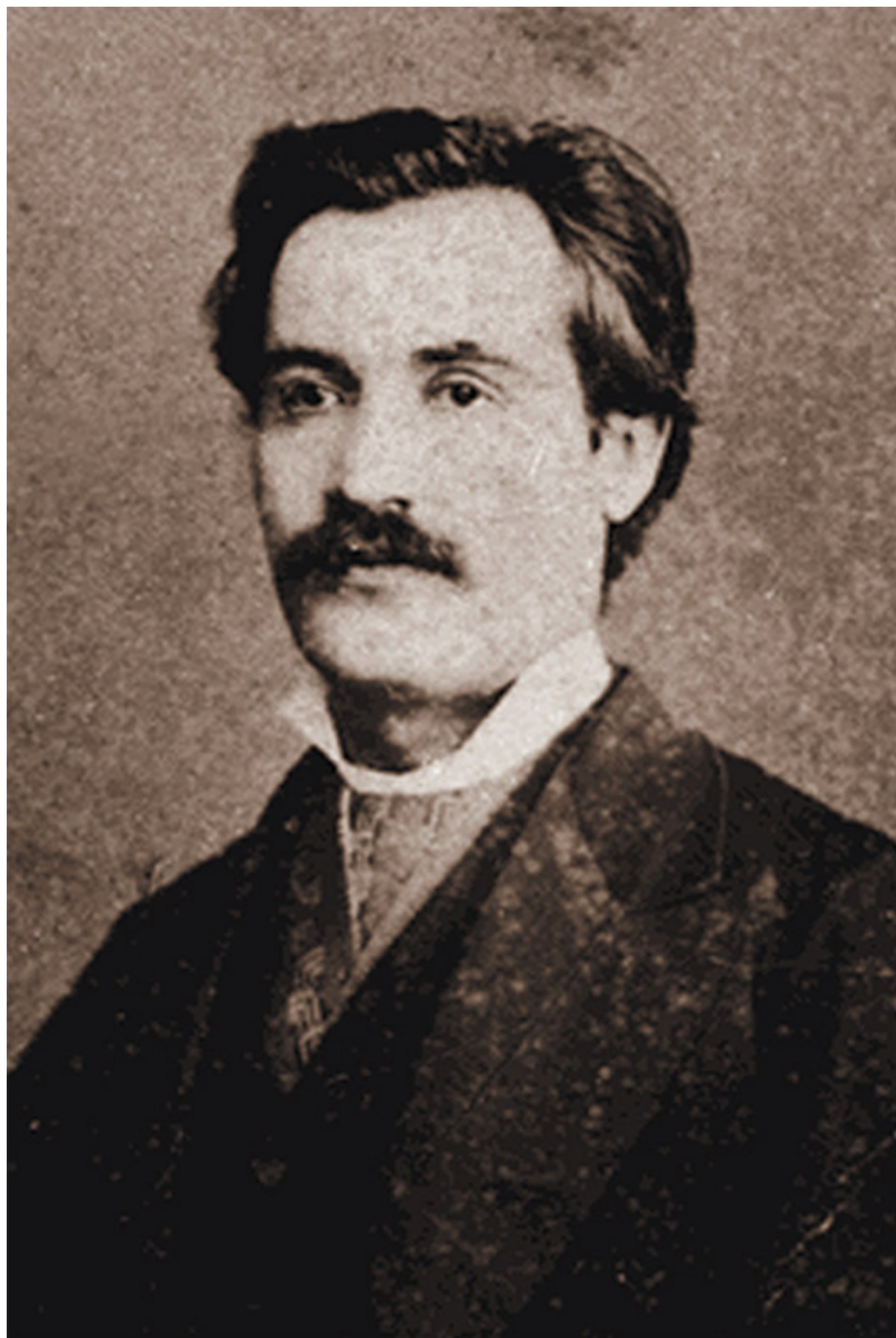

**[„«DACIA VIITOARE», IATĂ
TITLUL...”] – de Mihai Eminescu
[17 februarie 1883]**

„Dacia viitoare”, iată titlul unei nouă reviste politice ce apare de două ori pe lună la Paris. Prețul pe an e numai de cinci lei, dar în sine e neprețuită, neprețuită ca document, ca semn al timpului în care intrăm, ca semnătură a culturii și creșterii politice pe care va avea-o generația viitoare, dominantă în România, prin îngrijirile d-lui C.A. Rosetti.

Ceea ce ne uimește mai cu seamă și ne întristează când trecem peste stâlpii acestei reviste este lipsa de convingere, lipsa de energie sfântă, caracteristică pentru tinerimea tuturor popoarelor; este aerul flegmatic cu care sunt scrise monstruozițiile acestea. E ceva greoi și fără de talent în stil, ceva înjghebat și neîntreg în idei, ceva ce seamănă a negustorie cu. nouă principii politice. Din nou naționalitatea se ia ca firmă de prăvălie, pentru a debita sub ea ideile nesănătoase ale radicalismului cosmopolit. Acești domnișori se pun la tocmeală cu poporul românesc, poate pentru posturile bugetare la cari aspiră în viitor.

... Suntem cu totul logici fiind socialiști – iredentiști. Dar trebuie să se știe dinainte că n-am voi cu nici un preț să se piardă munca noastră pentru formarea unui regat, imperiu sau republică română de la Dnistrul până la Tisa, în care pătura domnitoare (română sau românicată) să urmeze a trăi trântorește, din munca poporului românesc... Pentru ce-am lucra și noi pentru Dacia viitoare dacă după formarea ei am fi tot unde suntem și acum? Putem noi îndemna pe românii de pretutindene să se folosească de cele dentâi nenorociri ale străinilor [pentru] a-și da mâna, prin urmare putem cere de la mii și mii de oameni să se primejduiască pentru ca să nu fie, după realizarea Daciei, decât tot ca înainte, proletari?

Ce-i drept putem să-i îndemnăm, dar e de crezut că nu ne vor asculta și vor face bine.

Vorbit-ar-fi oare tot astfel Șincai ce, purtând în desagi istoria românilor, a murit sub un gard?

Dar există oameni între români pentru cari vorba ce se debitează de două ori pe lună pe învelitoarea acelei reviste este atât de sfântă că nu cutează s-o pronunțe, pentru a n-o vedea târâtă în noroi de sarcasmele străinilor, cari n-ar avea decât a ne scoate ochii cu lipsa noastră de cultură, cu slăbiciunea noastră politică înlăuntru și-n afară, cu corupțiunea care mănâncă societatea noastră, pentru a ne spune: Voi voiți un asemenea lucru? Pe când cei mai mulți dintre noi se cred nevrednici, în adâncul sufletului lor nevrednici de a ridica vâlul de pe acest ideal, cunoscând că numai o altă generație, curățită prin abnegațiunea și durere, poate îndrăzni să gândească la ea, acești domni, pentru cari istoria suferințelor noastre e un basm, pentru cari mormintele eroilor noștri sunt bune de prefăcut în pușcărie, pentru cari nimic din ce au trecut nu e vrednic de venerațiune, își dau aerul a ne zice: Putem scoate Dacia din buzunar, dar nu voim decât atunci când veți fi socialiști. Parcă s-ar pune în sfârșit la mezat pentru-un preț oarecare până și idealul unora din eroii și martirii noștri, a cărui realizare e mai departe decât orișicând.

Și oare Italici i-a mers atât de ușor precum și 'nchipuiesc acești domni?

Încă din suta a treisprezecea Dante divinul, din a cincisprezecea ingeniosul Machiavelli au pus în serviciul acestei idei enorma lor putere de cugetare, ei, capete pe cari natura o dată le formează la o mie de ani, pentru a le sfărâma pe de-apururi... și cât de târziu s-a realizat?

În suta a nouăsprezecea abia.

Dar ce-ați învățat din trecutul greu al poporului nostru? Fiece palmă de pământ cultivat e câștigată prin deștrădăcinare de păduri seculare și apărată cu cel mai bun sânge al strămoșilor. Toată munca aceasta e o lungă și penibilă muncă de apropiatiune

. Din câteva ponoare de munte ale Carpaților un popor mic la număr, în contra căruia se decretează cruciade ca în contra saracenilor, urât din cauza statorniciei sale în credința străbună, exclus din viața publică a Europei pentru că nu e catolic, smulge palmă cu palmă, ținut după ținut din mâinile omului dușman și a naturii dușmane și, fără cod de legi, fără școală, fără orașe, fără nici un mijloc de cultură, nici acela al limbei sale scrise, se bate cu Baiazid Fulgerul și cu Mohamet II, care calcă în contră-i pe două imperii surpate și pe paisprezece capete de regi, și când această luptă crâncenă și profund onestă durează încă în toate țările locuite de români, domnișorii moleșiți în brațele Luteției cer ca poporul nostru să se dezintereseze de proprietatea sa? Cine? Țăranul din Ialomița care muncește singur pân-la o sută de pogoane pe an, muncă pe care musculatura a două sute de bonjuriști n-ar putea-o presta?

Buni bucuroși am trebui să fim dacă românii n-ar fi împiedecați în mod nedemn de cătră adversarii lor politici, prin persecutarea instituțiilor de cultură pe cari le posedă, prin persecutarea limbei, bisericii, naționalității lor. Emanciparea aceasta, libertatea de-a se întrece muncind, în condiții echitabile, cu adversarii lor, nu striviți de atotputernicia și de nedreptatea statelor în cari trăiesc, iată tot la ce pot aspira românii cu drept cuvânt, sub orice guvern ar trăi, și iată care ar trebui să fie misiunea generațiunii viitoare.

1 Românește: Nistru.

Însă tinerii domnișori înstrăinați sunt departe de a-și cunoaște poporul lor propriu comoara de energie și de îndărătnicie națională grămadită în el prin munca seculară, sănătatea judecății lui când vorbești cu el de asemenea lucruri. E drept că ideile demagogice, exemplele de parvenire fără muncă și merit, au alterat puțin echilibrul ideilor lui abituale, dar – din norocire s-ar putea zice – măsurile demagogice prea a inundat repede și în șivoi țara pentru ca să

nu dezvelească toate relele ce-au adus și pentru ca să nu-l facă a-și pierde iluziile de ele.

Dar să lăsăm toate acestea. Orice soi de demagogie, fie roșie, fie monarhică, e pentru-un popor ca starea de dezagregare pentru un corp. O societate compusă nu din clase adecă din organe c-o activitate specifică ci din indivizi, e ca un corp în discompunere chimică în care fiecare molecul, scăpând din sfera de atracțiune a semenului său, nu mai însemnează nimic, pentru ca totul să nu mai însemneze nimic.

Venim la un alt act datorit domnișorilor noștri, a cărui origine numai prudența nu poate fi: vorbim de adresa înmănată d- lui Clemenceau.

Daca d. Rochefort sau d. Felix Pyat erau în Parlament desigur că unuia din ei i se adresa actul faimos, dar, în lipsa acelor ilustrațiuni, d. Clemenceau e fericitul care are a suporta această onoare.

Nu știm în adevăr dacă cestiunea dunăreană va câștiga mult prin sprijinul binevoitor al onor. d. Clemenceau; știm însă una: cuprinsul acelei adrese e îndreptat atât de mult în contra vecinei noastre imediate, Austro-Ungaria, și în contra atotputernicei Germanii de astăzi, și soarta Dunării atârână atât de mult de aceste două și atât de puțin de onor d. Clemenceau încât adresa ni se pare și fără consecuențe practice și fără oportunitate.

Recunoscători vom fi cu toții fără îndoială d-lui Clemenceau pentru dezinteresatul său sprijin, căci intențiunea sa e fără îndoială laudabilă și cavalerescă, dar despre rezultatele ei practice în cestiunea Dunării avem părerea de rău de-a ne îndoii.

Cată să relevăm însă un pasaj din acea adresă, care merită oarecare cenzură:

În martie 1871 colonia germană din București se adună pentru a

serba înfrângerea Franței.

Studentii din București, indignați de insulta adusă doliului nostru național, căci inimile tuturor românilor sângerau de nenorocirile Franței, împresoară sala banchetului, pătrund în ea și aruncă pe fereștri pe toți germanii, mai întâi pe consulul lor.

Acestea sunt – fie cu iertare – lucruri cu totul neadevărate. Colonia germană serba nu înfrângerea Franței, ci ziua nașterii bătrânului monarh care conduce soarta Germaniei, aceasta cu permisiunea Consiliului nostru de Miniștri. În sala banchetului n-a pătruns nimeni, pe ferești n-au fost aruncat nimenea, mai puțin decât oricine d. de Radowitz; iar curajoșii aranșatori ai scandalului de stradă au fost risipiți... prin salve de tun? Ferească Dumnezeu! C-o dușă rece dată de pompierii M. Sale, cari în timp de pace au prozaica meserie de-a stinge nu numai casele, ci și focurile patriotice.

Iată adevărul. Ne-ar părea rău dacă d. Clemenceau ar fi indus în eroare de acea tiradă și ne îndoim că mișcarea ar fi avut loc dacă în fața romanilor care făceau gălăgie s-ar fi ivit un singur dac, sub formă de dorobanț, c-o armă încărcată.

MIHAI EMINESCU

OPERA POLITICA

1882-1883, 1888-1889

„TIMPUL”, „ROMÂNIA LIBERĂ”, „FÂNTÂNA BLANDUZIEI”

EDIȚIE CRITICĂ ÎNTEMEIATĂ DE P E R P E S S I C I U S

EDIȚIE CRITICĂ ÎNGRIJITĂ DE MUZEUL LITERATURII ROMÂNE

Coordonator DIMITRIE VATAMANIUC

Editura Academiei RSR, 1985-1989

Vol XIII

Mihai-Eminescu.Ro